MAASEUDUN TULEVAISUUS
Maa- ja metsätaloustuottajajärjestön äänenkannattaja – Perustettu 1916

Päätoimittaja
Lauri Kontro
Toimituspäälliköt
Jussi Martikainen
Tiina Taipale

Verojen maksaminen on paitsi velvollisuus myös mahdollisuus, ainakin palveluyritykselle. **PÄÄTOIMITTAJA REIJO RUOKANEN TALOUSELÄMÄSSÄ**

Sanomalehtipaperin tekijät ovat vähissä

Metsäteollisuus on ollut pitkään suomalaisen teollisuuden selkäranka, joka on kestänyt rajutkin rakennemuutokset. Tervan poltosta on siirrytty lankun sahauksen, sellun ja paperin valmistuksen kautta tarralaminaattiin.

Ei ole mikään uutinen, että metsäteollisuus on jälleen suuren murroksen edessä. Kuvaavaa tilanteelle on, että Suomessa on enää yksi sanomalehtipaperia valmistava paperikone, vuonna 1989 käynnistynyt UPM:n paperikone 7 Kaipolassa.

Sanomalehtipaperin vienti on kymmenen viime vuoden aikana pudonnut 1,14 miljoonasta tonnista viime vuoden 0,15 miljoonaan tonniin. Viime vuonna Suomeen tuotiin sanomalehtipaperia lähes saman verran kuin vietiin eli 0,10 miljoonaa tonnia. Saharaankin voi siis viedä hiekkaa.

Metsäteollisuuden vienti on muutenkin pudonnut vuosituhannen alun 18 miljardista eurosta viime vuoden 11,2 miljardiin euroon. Metsäteollisuuden merkitys Suomen viennille ei ole kuitenkaan vähentynyt samassa suhteessa, koska myös muut perinteiset vientialat ovat olleet vaikeuksissa. Metsäteollisuuden osuus viennistä on viidennes.

Metsäteollisuuden vaikeudet eivät johdu yksin meneillään olevasta taantumasta, vaan kyse on syvemmällä olevasta muutoksesta. Rakennemuutos on maailmanlaajuinen. Paperin kulutus vähenee Euroopassa ja Yhdysvalloissa. Toisaalta kulutus kylläkin kasvaa esimerkiksi Kiinassa, mutta myös alan investoinnit suuntautuvat sinne.

Tällä vuosituhannella Kiinan massa- ja paperiteollisuuden tuotanto on kolminkertaistunut ja maa on nyt maailman suurin paperintuottaja. Brasiliassa tuotanto on kaksinkertaistunut. Muutoksen suuruudesta kertoo se, että esimerkiksi Kanadassa tuotanto on laskenut samaan aikaan kolmanneksen. Suomessa paperin ja kartongin tuotanto ovat laskeneet noin prosentin vuodessa.

Metsäteollisuus on kansainvälistynyt vauhdilla. Yli puolet suomalaisten metsäyhtiöiden tuotannosta on Suomen ulkopuolella. Osa metsäteollisuuden vaikeuksistakin juontaa juurensa nopeasta kansainvälistymisestä. Ulkomailta kalliilla ostettuja tuotantolaitoksia on pitänyt sulkea tai myydä halvalla. Näiden tappioiden maksaminen kestää vielä pitkään.

Oman osansa metsäteollisuuden vaikeuksista saa myös valtiovalta ottaa omaan piikkiinsä.

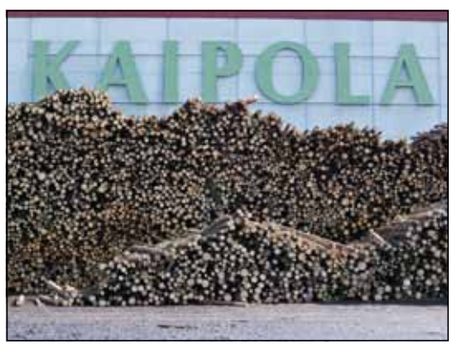

Suomen ainoa sanomalehtipaperia tuottava kone on Kaipolassa.

Esimerkiksi energia- ja liikennepolttoaineiden verotusten kiristäminen heikentävät kilpailukykyä. Parin vuoden kuluttua Itämerellä voimaan tuleva rikkidirektiivi nostaa teollisuuden kuljetuskustannuksia jopa 50 prosenttia. Ei ole ihme, ettei Suomi kiinnosta investointikohteena.

Tilanne ei kuitenkaan ole toivoton, eikä metsäteollisuuskaan lopu Suomesta. Metsäteollisuus ry:n vision mukaan Suomessa on vuonna 2030 menestyvä ja uudistuva metsäklusteri, jonka tuotteet ja palvelut ovat maailman halutuimpia.

Vision mukaan metsäklusterin tuotteiden ja palveluiden arvo on vuoteen 2030 mennessä kaksinkertaistunut vuodesta 2006. Rakennemuutoksesta kertoo se, että vähintään puolet alan tuotteiden arvosta tulee tuotteista, joita ei vuonna 2006 vielä edes valmistettu.

Visio suomalaisen metsäteollisuuden tulevaisuudesta ei toteudu itsestään, vaan se vaati paljon tutkimusta ja tuotekehitystä. Perusasiat ovat Suomessa edelleen kunnossa. Suomessa on hyvin hoidetut metsät ja ne tuottavat korkealaatuista raaka-ainetta enemmän kuin nykyisin käytetään.

On selvä, ettei suomalainen metsäteollisuus pärjää kilpailussa massatuotteilla. Uusia innovaatiota tarvitaan ennen kuin viimeinenkin sanomalehtipaperikone pysähtyy.

Perusasiat ovat Suomessa edelleen kunnossa.

Reilun pelin aika

Perjantaina kuultiin ruokakeskustelussa kaksi merkittävää puheenvuoroa.

Pääministeri Jyrki Katainen peräsi Maaseudun Tulevaisuudessa (MT 7.12.) reilua hinnoittelua ruokaketjuun. ”Aidossa markkinatilanteessa neuvotellaan hinta, jolla toinen haluaa ostaa ja toinen myydä. Jotenkin tuntuu, että kaikilta osin normaalin markkinatalouden säännöt eivät ihan pelitä”, Katainen sanoi.

MTK:n puheenjohtaja Juha Marttila toisti puolestaan Ylen haastattelussa vaatimuksensa reilun kaupan asiamiehestä valvomaan ruokamarkkinoita. ”Tällä hetkellä ruokamarkkinoilla vallitsee semmoinen pelon ilmapiiri, ettei oikein edes uskalleta puhua epäkohdista”, Marttila totesi.

Viljelijät ottivat keskustelussa niskalenkin muutama viikko sitten myymällä ruokaa tuottajahintaan. Tempaus avasi kaikkien silmät näkemään, kuinka pieni osuus ruuan hinnasta jää lopulta viljelijöille.

Laajan julkisen huomion ansiosta juuri nyt on oikea hetki kääntää ruokamarkkinoita reilun pelin aikaan. Markkinoiden ongelmat eivät johdu vain kaupan vahvasta asemasta – tuottajien kannalta vielä keskeisempää on varmistaa neuvotteluasemansa suhteessa ruokateollisuuteen.

Rahaa ketjuun ei kuitenkaan tule, elleivät ruokatalot kykene parempiin sopimuksiin kaupan kanssa. Tähän kohtaan viitannee myös Marttila puhuessaan pelon ilmapiiristä.

Elintarviketeollisuusliitto ETL on ollut lähinnä kiusaantunut keskustelusta kaupan valta-asemasta. Ei kai sen tehtävä ole pyydellä kaupalta anteeksi tuottajien puheita?

VIERASYLIÖ

Saha- ja puuteollisuus ovat Suomen metsäteollisuuden selkäranka

Onko pohjan perukoilla asuvalla puukansalla varaa jättää mittavat puuvaransa hyödyntämättä?

Suomen puukansa on säätänyt metsälakeja jo 150 vuotta tavoitteena kasvattaa puuta teollisuuden tarpeisiin. Siinä on onnistuttu yli odotusten. Metsissä olevan ainespuun määrä on tuplaantunut 50 vuodessa 2,4 miljardiin kuutioon. Vuosikasvu on 104 miljoonaa kuutiometriä, mutta vuosittain hakataan vain 52 miljoonaa kuutiometriä.

Suomi tuottaa sahatavaraa noin kymmenen miljoonaa kuutiota, joka on vajaat neljä prosenttia maailman 260 miljoonan kuution havusahatavaran tuotannosta ja käytöstä.

Maailma ei tarvitse suomalaista puuta, mutta suomalainen kansantalous, metsätalous, saha- ja puutuoteteollisuus tarvitsee kipeästi näitä markkinoita ja vientituloja.

Suomen sahatavara, noin 10 miljoonaa kuutiota, on aina myytävissä 260 miljoonan kuution maailmanmarkkinoille, jos ja kun kilpailukykymme korjataan samalle tasolle kuin tärkeimmissä kilpailijamaissamme Saksassa, Itävallassa ja Ruotsissa!

Kestävä hakkuumahdollisuus on 75 miljoonaa kuutiota vuodessa, josta löytyy sahauksen kasvatukseen tukkia noin 14 miljoonaa kuutiometriä.

Tämä nostaisi kantorahatuloja noin 600 miljoonalla eurolla vuodessa. Syntyisi tuhansia työpaikkoja puun korjuuseen kuljetuksiin ja jalostavaan teollisuuteen.

Sahatavaran ja jalostettujen puutuotteiden vienti kasvaisi noin miljardilla eurolla vuodessa pienentäen merkittävästi kauppataseen vajetta.

Biopolttoaineita syntyisi sahojen sivutuotteista: kuoresta, sahanpurusta, ja muista poltettavista jakeista lisää neljä TWh/vuosi. Lisääntyneiltä päätehakkuilta tulisi metsähakkeita lisää myös neljä TWh/vuosi. Syntyisi hyvää pitkäkuituista haketta sellu-, kartonki- ja paperiteollisuuden erikoistuotteisiin ja puun tuontitarve vähenisi.

Mikä estää kansallisten puuvarojen täysimittaisen käytön?

Kelvotonta energiapolitiikkaa

Vähäinen puun tarjonta on nostanut tukin hinnan liian korkeaksi ja rajoittanut osaltaan sahateollisuuden kapasiteetin täyskäyttöä.

Nykyisessä toimintaympäristössä tukin kysyntä ja tarjonta saavuttavat tasapainon vasta selvästi nykyistä alemmalla kauppavolyymillä. Onko kansantalouden kannalta perusteltua, että kysyntä-tarjonta-tasapaino haetaan vapaasti markkinatalouden ehdoilla? Vai onko järkevää, että tasapainoa nostetaan määrällisesti valtion ohjauksella?

Tarvitaan hyvien juhlapuheiden ja komiteamietintöjen lisäksi todellisia tekoja.

Suomen Sahat ry on ehdottanut, että maa- ja metsätalousministeriö teettää konsulttityön riippumattomalla ulkomaisella konsultilla, joka selvittää, miten puun tarjontaa voidaan Suomessa nostaa nopeasti ja pysyvästi kestävän hakkuumahdollisuuden tasolle 75 miljoonaan kuutiometriin.

Kuljetuskustannukset ovat nousseet merkittävästi, esimerkiksi dieselveron korotus 2012 nosti kuljetuskustannuksia neljä prosenttia. Valmiste- ja energiaverot, sähköverot, Fingridsiirtomaksut ovat nousseet kymmeniä prosentteja.

Suomen energiapolitiikka sahoille on kelvotonta esimerkiksi Ruotsiin, Saksaan ja Itävaltaan verrattuna. Sahojen poltettavat jakeet, kuten kuori, sahanpuru ja kutterinlastut, eivät oikeuta ”metsähakevoimalaitoksissa” sähköntuotantotukeen.

Sitä vastoin tuontihake, jonka alkuperää on mahdotonta tarkastaa, oikeuttaa saamaan Suomen kansallista sähköntuotantotukea! Rikkidirektiivi on tulossa 2015 nostaen taas vientikuljetushintoja. Tällaiset kotikutoiset päätökset rapauttavat koko teollisuuden kilpailukyvyn!

Valtiovallan pitää toimia

On unohdettu saha- ja puutuoteteollisuus, joka käyttää kotimaista puuta. Saha- ja puuteollisuus ovat metsäteollisuuden selkäranka. Sahateollisuutta on käsiteltävä hallinnollisesti omana toimialanaan.

Nyt tarvitaan nopeita ja järeitä toimia valtiovallalta. Puun markkinoille tulo on taattava esimerkiksi kannustavilla verotuksellisilla keinoilla ja kehittämällä metsänomistusta liiketaloudellisen yrittäjyyden suuntaan. Metsätalouden kannattavuutta on nostettava lisäämällä puun määrää ja hakkuita. Sukupolvenvaihdoksen verohuojennuslait on ulotettava teollisuuden raaka-ainetta tuottavaan metsäomaisuuteen.

Logistiikkaratkaisujen on tuettava vientiteollisuuden kilpailukykyä, raskaalle kalustolle on säädettävä dieselveron palautusjärjestelmä. On nostettava kuljetuskaluston kapasiteettia nostamalla paino- ja mittarajoja.

On otettava käyttöön verotuksellisia keinoja, jotka edistävät teollisuuden investointeja, esimerkiksi pitkäaikaiset vapaat poisto-oikeudet. Valmiste- ja energiaverot tulee palauttaa kilpailijamaiden tapaan täysimääräisesti teollisuudelle.

Energiapolitiikan tulee edistää sahojen uusiutuvaa hajautettua energiatuotantoa.

Tuontihakkeen tuki lopetettava

Sahojen on pystyttävä hyödyntämään poltettavat jakeensa paikallisesti. Tämä osaltaan tukee kansallista uusiutuvan energian tavoitteen saavuttamista. Se vaikuttaa positiivisesti vaihtotaseeseen ja vähentää kuljetusten päästöjä.

Sahojen sivutuotteet kuori, puru, kutteri on nostettava tukipolitiikaltaan tasavertaiseksi metsähakkeen kanssa. Tuontihakkeen sähköntuotantotuki on lopetettava. Puuhakevoimalan syöttötariffin leikkuri (750 000 euroa) on poistettava yhdistetyn sähkön- ja lämmöntuotannon mahdollistamiseksi sahoilla kilpailijamaiden tapaan.

Tarvitaan hyvien juhlapuheiden ja komiteamietintöjen lisäksi todellisia tekoja, lainsäädäntöä, joka aidosti tukee sahateollisuuden ja sahakoneteollisuuden sekä koko metsäklusterin kilpailukykyä.

Toivon, että koko ”puukansa” puhuu, tekee ja tukee suomalaisen puun ja teollisuuden kilpailukykyä.

ILKKA KYLÄVAINIO
Kirjoittaja on Keitele Groupin hallituksen puheenjohtaja.

RAHIKAINEN

LEHTIKATSAUS

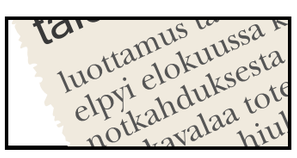

Maakunnassa pitää olla turvakoti

Ilkka murehtii, ettei Etelä-Pohjanmaalla ole ainuttakaan turvakotia, jonne kotonaan väkivaltaa pelkäävä voisi mennä.

Turvakodittomuus on luonut illuusion rauhallisesta maakunnasta, jossa turvakodille ei ole tarvetta.

Illuusio on väärä: Etelä-Pohjanmaan poliisi saa noin 2 000 kotihälytystä vuodessa. Joka neljännessä tapauksista on kyse perheväkivallasta.

Turvakodin puute ei ole vain Etelä-Pohjanmaan ongelma.

Turvakoti on selkeästi palvelu, jonka järjestämisestä kuntien pitää ottaa vastuu. Jos ei muuten, niin tukemalla ensi- ja turvakotien yhdistyksen toimintaa.

Suomen asema EU:ssa keskusteluun

Suomen kuvalehden mielestä Suomelta puuttuu näkemys, millaiseen Eurooppaan haluamme kuulua. Lehti haluaa keskustelua.

Suomessa hallitus nypeksii vetämättä selkeää linjaa, josta keskustelu käynnistyisi. Nyt siihen on rohjettava käydä. Vaaleja ei tule ennen kesää 2014.

EU on hintansa väärti. Veronmaksajien varoja on kulunut vähän EU:n rahoittamiseen verrattuna vaikeasti mitattaviin, mutta merkittäviin taloudellisiin ja poliittisiin hyötyihin, joita unionin jäsenyydestä on jo saatu.

Edes Kreikkaan ei ole menetetty muuta kuin osa kansallisia ja keskuspankin korkotuloja, joita ei ilman kriisiä olisi saatu nykyistäkään määrää.

Hallituksen tulisi muodostaa kansalaiskeskustelun pohjalta näkemys Suomen tulevaisuudesta Euroopassa. Tähän tarjoaa mahdollisuuden poikkeuksellisen laaja hallituspohja.

KOLUMNI: NIKLAS HOLMBERG

Brysselin kaupassa

Lähikauppani on Carrefour Market lähellä Brysselin EU-rakennuksia.

Carrefour on maailman toiseksi suurin kauppaketju. Koostaan huolimatta sillä ei mene kovin hyvin. Ranskalaiskonsernin liikevoitto on viime vuosina ollut Keskoon ja S-ryhmään verrattuna vain kaksinkertainen, vaikka myynti on kahdeksankertainen.

Kauppa vastaa kooltaan K-markettia tai vähän isompaa Salea. Tilaa on vähän, mutta tavaraa paljon. Hintataso on aika lähellä samankokoista suomalaiskauppaa.

Yksi poikkeus kuitenkin löytyy. Liha on halpaa. Ja mitä parempaa, sen halvempaa. Esimerkiksi naudan sisäfile pyörii 15 ja 20 euron kilohinnassa. Sikäli kun muistan, Suomessa vastaava herkku on ainakin puolta kalliimpaa.

Belgia on tunnettu tehotuotannostaan ja naudanlihan tuottajahinta on aavistuksen Suomea matalampi. Ei kuitenkaan niin paljon, että se selittäisi valtavan hintaeron kaupan tiskillä.

Yksi selitys löytyy kun silmäilee lihatiskiä tarkemmin.

Hunaja-marinadeihin mieltyneille valikoima tuottaa pettymyksen.

niklas.holmberg@maaseuduntulevaisuus.fi

On vasikanaivoja, possun kieltä, maksaa, munuaisia, sorkkia, sydäntä, luullista, luutonta, paistia, pihviä.

Suomessa suuri osa ruhonosista päätyy samaan jauhelihamyllyyn. Sisäelimet taas menevät teollisuuden prosesseihin ja minkkien rehuksi.

Mitä isompi osa eläimestä myydään jauhelihana tai muuna mössönä, sitä korkeampaa hintaa täytyy arvo-osilla pitää. Kun pihvi on kallista, sitä syövät vain varakkaat, mikä taas kannustaa nostamaan hintaa entisestään.

Vaikka asiakaskuntaan kuuluu paljon hyvätuloisia EU-virkamiehiä, ei tämä lähimarket ole mikään Stockmannin Herkku. Kunnon lihatiskiä tai palvelua ei ole. Ahtaassa kylmä-altaassa kaikki on pakattu muovikelmuun.

Tarjonta on kuitenkin huikaisevaa. Sisäelinten lisäksi löytyy kokonaista kania, lampaan eri osia, ankkaa, villisikaa ja monenlaista riistaa. On vasikkaa, hevosta ja erilaisia pihvirotuja. Löytyy luomua ja tavallista.

Euroopan ytimessä suositaan eurooppalaista. Belgialaislihan lisäksi on ranskalaista, saksalaista ja irlantilaista. Joissakin tuotteissa alkuperämaaksi on nimetty Euroopan unioni.

Sen sijaan hieman yllättävä havainto on, että valtavaan lihavalikoimaan ei kuulu yhtään ainutta eteläamerikkalaista tuotetta.

Myös kotoisiin hunaja- ja persikkaesansseihin mieltyneille valikoima tuottaa pettymyksen. Kylmäaltaassa ei ole lainkaan valmiiksi marinoitua lihaa.

Lenkkimakkaran ystävillekään ei juuri ole vaihtoehtoja. Erikoisen näköiset makkarat sisältävät suomalaiseen makuun aivan liikaa lihaa ja monet niistä jopa vaativat kypsentämistä ennen syömistä.

Jos lihatiskillä tulee takkiin, niin maitohyllyllä suomalainen voittaa.

Iskukuumennettu muovipullomaito säilyy lämpimässä pitkälle ensi vuoteen, mutta juotavaksi sitä ei ainakaan ole tarkoitettu. Luxemburgilainen tuoremaito on ihan ok, mutta senkin säilyvyyttä on mikrosuodatuksella pidennetty kahteen viikkoon. Mieluummin joisin maitoni tuoreena.

Jogurttiosastolla on samat Danonen purkit kuin Suomessa. Benecoliakin löytyy. Valion tuotekehittely vetää kuitenkin pidemmän korren ainakin kevyttuotteiden osalta.

Juustoissa on tarjontaa, mutta myös erittäin paljon rasvaa. Koti-ikävää voi lievittää Valion laktoosittomilla juustoilla, joita meijerin entinen Belgian tytäryhtiö edelleen myy.

Kananmunahyllyllä tulee Suomea ikävä. Ei salmonellan saaminen täälläkään todennäköistä ole, mutta ei kolmen minuutin muna silti houkuta.

Keskieurooppalaiseen tapaan viinien paikka on maitokaupassa. Laajan viinivalikoiman lisäksi tarjolla on hyllymetreittäin belgialaisia oluita. Hämmentävältä tuntuu väkevien kaupittelu erilaisilla tarjouksilla.

Kassalla pistää silmään, että suuresta tarjonnasta huolimatta vain harva asiakas ostaa alkoholia. Tyypillinen ostos on yksittäinen viinipullo. Kaukana on suomalaiskaupoista tuttu katkeamaton mäyräkoirien kilinä.

Jonottaessa on aikaa tutkia muiden ostoksia. Nuori mies ostaa keskellä viikkoa ison lampaan paistin. Suoraan työmaalta tullut raksaduunari aikoo paistaa itselleen kunnon härän pihvin.

Mielessä herää kysymys, mitä nämä ihmiset ostaisivat, jos oltaisiin Suomessa?